

FUNGUS

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE NEDERLANDSE MYCOLOGISCHE VERENIGING

REDACTEUR: Dr J. S. ZANEVELD - SPOTVOGELLAAN 25 - 'S GRAVENHAGE

HET BESTUUR DER NED. MYCOLOGISCHE VERENIGING

G. D. SWANENBURG DE VEYE, *Voorzitter*, Nassauplein 5, Alkmaar.

Dr A. F. M. REIJNDERS, *Onder-voorzitter*, Kapelweg 140, Amersfoort.

Mej. J. P. S. SMIT, *Secretaresse*, Reynier Vinkeleskade 26, Amsterdam-Z.

G. L. VAN EYNDHOVEN, *Penningmeester*, Eindhovenstraat 36, Haarlem. Postrekening 90902 op naam van: Penningmeester

N. M. V.

Prof. Dr O. F. UFFELIE, *Bibliothecaris*, Prof. Ritzema Boslaan 38, Utrecht.

De *contributie* der Vereniging, incl. een abonnement op *Fungus*, bedraagt f 5. , voor huisgenootleden f 2.50.

De *Mededelingen* moeten afzonderlijk worden gecontributioneerd.

DOOR HET RIETLAND

In *Fungus* No 3 van 1940 wekte ik U op om de geheimen te ontsluiten van *Vrouwe Fennia*, de raadselen op te lossen van vennen en moerassen. Ik heb toen meer het oog gehad op de mycoflora van het veenmos, van het zgn. *Sphagnetum*. Thans wil ik het oog richten op de flora van droogliggende plasoevers, droge sloten enz., die volgegroeid zijn in de natte periode met riet, lisdodde, Galigaan, Juncaceëen, *Carex*-soorten enz., die elk jaar een detritus

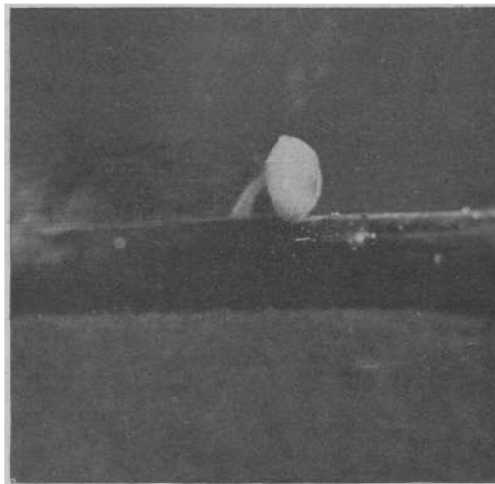

Foto Schweers

Conocybe typhicola (HENNINGS) SCHWEERS, comb. nov. Op
Typha angustifolia, Overasselt, 1938.

achterlaten, dat tussen de wortelstoelen van deze planten een vaste humuslaag vormt. In zo'n zoom of sloot van aquatische flora-in-liquidatie kan men ook een tot dusver nog weinig beschreven, niet rijke, doch zéér interessante paddenstoeltjeswereld ontdekken.

Het zij mij vergund, U in dit artikel als een aanwijzing tot milieu-verruiming in te leiden in zo'n wellicht tot dusver door U onbetreden terrein. Laat mij eerst zo'n terreintje schetsen en wel uit Geldermalsen, waarmede ik in 1939 het eerst kennis maakte. Niet ver van het station aldaar ligt een natuurmonumentje, een ruig begroeide plas, ontstaan door uitgraving van de grondspecie voor de bouw van het emplacement, lange jaren geleden dus. Die plas is prachtig omzoomd door riet en biezen, door waterwilgen, elzen en slanke Canadese peppels. Het donkere water is fraai begroeid met witte lelies, gele watergentianen en er is een hoek met een rijke ontwikkeling van het vleesetende *Blaasjeskruid*, *Utricularia vulgaris*. Meerkoeten met hun witte bles, waterhoentjes met de rode dito, eenden, karekieten enz. vinden hier een rustig broedterrein.

Op een ondiep gedeelte ontwikkelt zich een rietbos met pluimen van wel drie meter hoogte. Dit stuk valt in Augustus droog. Het kost moeite om in dit dichte rietbos door te dringen. Onder de pluimen heerst een schemerachtig licht en men moet de rietstengels uiteen buigen om wat licht op de bodem te werpen.

Tussen de wortelstoelen van het riet en van de andere waterplanten bevinden zich de immer nuttige slenken, bestaande uit de zwarte humus van het rietveen, bedekt met een groene algenlaag, rietblad, waterplanten enz., alles te zamen een chaos van rotting en vergaan maar met enkele punten van nieuw leven in de vorm van paddenstoeltjes, onze vriendjes!

Zo ontdekte ik op dit typische substraat in Aug. '39 de tere, grauwe kelkjes van *Omphalia cyathella* FAVRE & SCHWEERS. FAVRE vond deze soort nabij Genève in volkomen gelijke omstandigheden, in precies hetzelfde milieu.

De merkwaardige soorten, die tot de rietassociatie behoren, heb ik grotendeels zelf hier en daar aangetroffen, maar er zijn mij ook enige soorten uit hetzelfde milieu toegezonden, o.a. uit Breda, waar Dr EDIE een vindplaats heeft in een oude eendenkooi. (Het is jammer voor ons, mycologen, dat die kooikers zo zuinig zijn met het verlenen van toegang, want die oude eendenkooien met hun vele half droge sloten en rietgaten, met hun vele holle knotwilgen, knotessen en knoteiken, met hun rietmatten en het vele rottend hout zijn rijke mycologische vindplaatsen).

Als tweede merkwaardigheid van dit milieu zou ik willen classificeren *Cortinarius pulchellus* J. E. LANGE, de kleinste en mooiste gordijnzwam, die door de auteur terecht „de fraaie” is getiteld. DE VELJE en ik zagen deze voor het eerst, bijna gelijktijdig, in een droge sloot nabij het kasteel Heeze (N.B.), op een excursie der N.M.V. in '36.

In 1937 vond ik dit keurige, tere, geheel paarse zwammetje wederom op sloothumus van het Groene Water bij de Plasmolen. Waar zal nu de derde vindplaats zijn? Kijk scherp uit, speurders! Het is zeker de moeite waard hiervoor de waterlaarzen aan te trekken.

Een zeer algemene bewoner van het rietmoeras is *Psathyra typha* KALCHBR.

De beschrijving kunt U vinden in onze Mededelingen No XXV, evenals van zijn dubbelganger *Conocybe typhicola* HENNINGS uit dezelfde riet associatie, maar die zéér zeldzaam is — en parasitair op de levende *Typhas* woont.

De eerstgenoemde staat niet alleen op *Typha*, maar ook op rotte rietstengeltjes, *Scirpus* enz.

Te Geldermalsen vond ik in '46 nog een tiental exemplaren van een *Psathyra*-species, 15 mm hoog met een geelrose rimpelig hoedje, zéér teer en ephemer, op waterplanten, welke soort ik nergens beschreven vond.

Zulke bijzondere ontmoetingen kunt U in dit „terra incognita” gemakkelijk beleven.

Tot de grotere fungi van het riet veen behoort verder een bruinsporige soort, die ik in '39 het eerst te Geldermalsen aantrof en in '46 wederom aldaar in topvorm heb gezien.

Het is: *Flammula muricella* FR. Synoniem is m.i. *Naucoria pityrodes* (BRIGG) sensu LANGE.

De habitus is van een echte *Flammula*, de kleur is ook rossig geel, de doorsnede van de hoed 10 tot 30 mm. De hoed is in het jeugd stadium fijnschubbig. De kleur van het sporenstof is vuilbruin en de geslachtsnaam *Naucoria* is denkkelijk juist. Zij staan in hoofdzaak op rotte riet wortels. De sporen zijn typisch gevormd, als een pierenmagoggel van boven gezien, dus aan een uiteinde stomp. LANGE spreekt van „bacilliform or somewhat phaseoliform”. LANGE noemt ook als substraat „decaying stubbles or stems of *Phragmites*, in wet or submerged places in *Salix cinerea* bogs. This tiny species which was described from Italy about a hundred years ago, is probably not rare, but easily overlooked; I have not seen it mentioned in any European flora.”

Flammula muricella FR. komt echter voor in COSTANTIN & DUFOUR. Wij hebben met deze merkwaardigheid blijkbaar weer „een oude zwam uit de sloot gehaald”.

Een grotere soort der slootbodems is *Psilocybe atrobunnea* LASCH, een forse, gele, naar radijs riekende zwam, die vaak in bundels groeit op het slik.

Wij mogen deze reeks van de grotere rietfungi niet eindigen zonder vermelding van de zeldzame op *Phragmites* parasiterende, houtkleurige *Omphalia Belliae* JOHNST., die aanvankelijk alleen van het Naardermeer werdesignaleerd, doch later door KLEIJN (Amsterdam) ook uit de Botshol werd toegezonden, terwijl ik in '46 een exemplaar uit Breda mocht ontvangen.

En nu gaan wij tot het „kleingoed” over. Vier witte *Omphalia*'s vragen de aandacht: *Omphalia (Delicatula) integrella* (FR. ex PERS.) FAYOD, *Omphalia gibba* A. & S., *O. gracilis* QUÉL. en *O. quisquiliaris* JOSSE RAND. De laatstgenoemde is direct herkenbaar in de vorm van witte parapluutjes van 5 mm doorsnede, met korte gebogen steeltjes aan de stengels bevestigd, gezellig voorkomende.

Omphalia typhae SCHWEERS, fraai rose, éénmaal geplukt in een duinmoeras te Schoorl, heb ik helaas nooit meer ontmoet. Op riet- en *Carex*stengels groeien *Coprinus Friesii* QUÉL. en de harige *Pluteus hispidulus* FR., maar deze beide komen ook buiten het rietland voor. Maar een typische associé is: *Marasmius Menieri* BOUD. Deze werd mij in '46 toegezonden uit Breda. Komt voor op rottende stengels van riet, galigaan en lisdodden. Habitus: bleke tot lichtbruine platte klokjes tot 6 mm diameter met korte steeltjes.

De z er grote, tot 23 micron lange, smalle spoel vormige sporen zijn kenmerkend. Het geslacht *Pistillaria* is op de stengeltjes van diverse waterplanten met enige soorten vertegenwoordigd, doch deze zijn macroscopisch bezwaarlijk te herkennen. Hetzelfde is het geval met de talrijke *Ascomyceten* of zakjeszwammen. LINDAU telt bijv. 36 soorten alleen op riet en 28 soorten op *Typha*.

Een met de gewone grote bruine bekerzwam verwante soort is *Galactinia limosa* (GRELET) LE GAL et ROMAGNESI, die groeit „sur le limon humide autour d'une mare, sur la vase nivall e et dans la ceinture de *Phragmites*.” Ik heb deze soort eenmaal gevonden te Geldermalsen in het meergenoemde natuurmonumentje. Men denkt met *Galactinia badia* te doen te hebben, maar microscopisch zijn er verschillen. *G. limosa* heb ik te Geldermalsen eenmaal gevonden.

Ik meen hiermede de flora van het inlandse rietmoeras voldoende gehonoreerd te hebben. Ik zou nog wel meerdere soorten, o.a. *Alnicola*'s, hebben kunnen vermelden, maar deze groeien ook elders en dus zijn ze niet karakteristiek voor de rietassociatie.

Lezers!, ziehier dus een nieuwe vindplaats van fungi, soms vlak bij uw huis, want moerassige rietsloten vinden we in ons waterlandje overal.

Wil nu eerst Uw vondsten toetsen aan deze opsomming van eerste mogelijkheden. Lukt het niet een bevredigende naamsbepaling te doen, welnu, pak uw vondst met opgave van het substraat in een vloeipapiertje en doosje en zend het mij toe om verder te puzzelen en weer onze kennis uit te breiden. Uw zending heeft mijn volle belangstelling, hetgeen U zeker wel geloven zult na lezing van bovenstaande beschouwingen, een terugblik op acht jaren van speuren „door het rietland”.

Nijmegen

A. C. S. SCHWEERS

ARACHNOPEZIZA AURELIA (FR. EX PERS.) FUCK., EEN NIEUWE DISCOMYCEET VOOR ONS LAND?

Een buitengewoon mooi zwammetje, dat ik omstreeks April-Mei enkele malen vond bij het speuren naar lagere fungi. De eerste kennismaking was in de buurt van de bekende Wodanseiken te Wolfheze, waar ik, al zoekende tussen het blad op de grond, mijn eerste vondst deed op verteerde eiketakjes.

Enige weken later de tweede vondst in de bossen rondom Renkum, waar ik eigenlijk toevallig weer een goede greep deed. Ditmaal vond ik de Discomyceet zeer talrijk in de verteerde napjes van oude eikels.

Zoals het geheel daar lag tussen het gebladerte, was het een pracht object geweest voor een kleurenphoto.

Ik schreef al „een goede greep”, want onze fungus ligt niet zo maar aan de oppervlakte, maar meestal onder een dikke bladlaag, waar het lekker vochtig is.

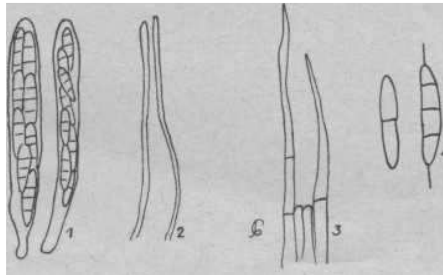
De kleur en vorm is echter zo bijzonder, dat ongetwijfeld velen van ons, die zich met de Hogere Zwammenstudie bezig houden, dit zeker de moeite waard gevonden zouden hebben.

De grootte van het gehele ding is ongeveer 0,5 tot 2 mm. Bij droogte is het

een klein, rond oranje bolletje, dat bij vochtig weer open gaat en dan bekervormig wordt en nog later schotelvormig.

De apothecia zijn wasachtig van consistentie, en van buiten prachtig goudkleurig-geel door de talrijke gekleurde haren, die er rondom staan.

De discus is bleekgeel en vrij transparant. De bekertjes zijn zittend en groeien vaak in groepjes bijeen; ze zitten op een onderlaag van fijne mycelium-draden, die soms bij oudere exemplaren moeilijk te zien is (subiculum). De naam is hiervan ook afgeleid: *arachnos* betekent spin. Door een binoculaire gezien doen de open apothecia mij persoonlijk veel denken aan bloeiende bloemen van *Cereus*-soorten.

Arachnopeziza aurelia (Fr. ex Pers.) Fuck.
1. asci; 2. paraphysen; 3. haren; 4. ascosporen.

Wanneer we dwarse coupes maken van het apothecium, zien we bij microscopische beschouwing het volgende. Asci min of meer knotsvormig, wat puntig toelopend met ieder 8 hyaliene, soms iets groenige ascosporen. Deze zijn aanvankelijk 1-cellig, worden dan 2-cellig en zijn bij rijpheid 4-cellig met aan ieder uiteinde een hyalien puntig aanhangsel. Dit aanhangsel is vaak moeilijk te zien en is ook vaak afwezig. De sporenmaat is $15-2 \times 4-5 \mu$. De sporen liggen in twee rijen in de ascus.

De lengte der asci is ongeveer 80μ , breedte $8-10 \mu$. De ascus-porus wordt met Melzer-oplossing blauw gekleurd. De paraphysen zijn dun en draadvormig; naar boven worden ze iets dikker, kleurloos.

Het hypothecium heeft een duidelijke prosenchymatische structuur.

De haren zijn geel, oranje of citroenkleurig; ze geven het typische cachet aan de schimmel. Ze zijn spits, worden naar onderen breder en hebben enkele septen.

Bij droogte sluit het apothecium zich, waarbij de haren zich dan naar binnen toe buigen.

Systematisch behoort dit genus tot de Helotiaceae, waarbij nog twee andere species beschreven zijn in de literatuur nl. *A. delicatula* Fuck. en *A. aurata* Fuck., welke mij niet bekend zijn.

Voor zover ik weet, is *A. aurelia* (Fr. ex Pers.) Fuck. voor ons land nog niet geregistreerd.

SEEVER (1) geeft de volgende beschrijving:

„Apothecia gregarious, seated on spreading white or yellowish mycelial

web, sessile, at first rounded then becoming scutellate. Externally golden-yellow to pale orange, clothed with fine hairs, reaching a diameter of 2-3 mm, hymenium yellowish, a little paler than the outside of the apothecium, hairs slender, septate, reaching a length of 100 μ and a diameter of 2 μ , tapering to a slender point, collected into conical tufts, which stands up about the margin like teeth, asci clavate, attenuated above, reaching a length of 70-90 μ and a diameter of 8-10 μ , 8 spored; spores fusoid, hyaline, becoming 3-septate, 4-5 x 15-20 μ of ten with an apiculus at either end.

Paraphyses filiform, slightly enlarged above.

On leaves, soil and acorn cups"

BOUDIER (2) geeft in zijn prachtige werk een fraaie afbeelding.

De kenmerken van de door mij gevonden exemplaren kloppen ook geheel met de beschrijving, die REHM (3) geeft.

MARC. LE GAL (4) noemt haar eveneens in haar uitvoerige publicatie.

Rest mij nog enkele synoniemen te noemen, waaronder de zwam beschreven is o.m. *Belonidium aurelia* DE NOT.; *Lachnella aurelia* QUÉL.; *Peziza aurelia* PERS.

LITERATUUR

1. Seaver, F. J., *Arachnopeziza* in Mycologia, vol. 30, no. 6, 1938.
2. Boudier, E., *Icones Mycologicae*, afb. 520.
3. Rehm, H., *Die Discomyceten in Rabenhorst's Kryptogamenflora*.
4. Le Gal, Marc., *Florule mycologique des bois de la Grange et de l'Etoile*. Revue de Mycologie. Tome 4. Fase. 1-2, Febr. 1939.

Wageningen

J. GREMMEN JR

BLAUWZUUR IN PADDENSTOELEN

In een artikel van R. R. SCOBAY in Arch. of Pediatrics, 63, nr. 7, 1946, waarvan ik door een referaat in „Voeding” (15 Mei 1947, 595) kennis nam, komt de volgende zin voor: „GRIFFON vond in 1942 dat vele soorten paddenstoelen HCN bevatten”.

Nu is deze uitspraak in deze vorm zeker niet juist. Reeds in 1871 gaf VON LOESECKE de aanwezigheid van blauwzuur in paddenstoelen aan en wel in *Marasmius oreades*.

En M. GRESHOFF deelde in 1909 op de jaarvergadering der Nederlandse Mycologische Vereniging het resultaat mede van zijn onderzoekingen naar de ontwikkeling van cyaanwaterstof door sommige paddenstoelen. Het bleek dat de blauwzuur-vorming geen algemeen levensverschijnsel der zwammen is. Het dient als een bijzonder verschijnsel te worden opgevat en komt slechts bij enkele soorten voor o.a. bij: *Marasmius oreades*, *Clitocybe infundibuliformis* en *Collybia dryophila*.

Een uitvoerig verslag van de proefnemingen van GRESHOFF en een verslag van zijn voordracht zijn te vinden in het Pharmaceutisch Weekblad van 1909, pag. 1418.

Rotterdam

J. A. SCHRAVESANDE

DROOGTE EN TOCH... OFWEL: ENDE DESESPEREERT NIET!

Na een viertal vergeefse excursies — toch!

Onder vrienden hadden we afgesproken een tocht te maken. Het kwam zo ver op 18-10-'47. Met z'n tienden ging 't erop los. Op de Amersfoortse straatweg zou de ontmoeting plaats hebben met twee paddenstoelenliefhebbers uit Amersfoort.

Vanuit Utrecht — met pracht weer — gaat het met het trammetje naar Beerschoten. Daar vallen we direct met onze neus in de boter. *Marasmius oreades* FR. ex BOLT., steekt om de drommel zijn kop niet onder de grond. Verderop slaakt een van de jongsten (10 jaar) een vreugdekreet en komt triomfantelijk aandragen met een formidabele *Boletus badius* FR. De doorsnede van de hoed is minstens 40 cm. Dit wekt de rivaliteit bij de anderen op. Weldra zijn er handen te kort om alles aan te pakken en te bekijken. *Lycoperdon gemmatum* BATSCH. prijkt met prachtige korreltjes op z'n bol. We genieten van het uiterst fijn oranje van de tere *Peziza aurantia* PERS. Klein en verscholen, maar toch ontdekt door speurende ogen, treffen we *Lachnaea hemisphaerica* aan. Teleurgesteld moeten we het zoeken naar *Polyporus giganteus* opgeven. Even later staan allen op een kluitje rondom een onbekendheid. Sporen donker purper, steel lang en slank, hoed grijs, lichtjes gestreept, in groepjes op een plek waar eens een beuk stond. ¹⁾ De aarde is nog rul. Er liggen rottende houtsplinters. *Poa*- en *Festuca*-soorten verdringen elkaar. Tot nu toe blijft het een geheimzinnig wezen voor ons. Keurig verpakt verdwijnt wat van 't groepje in 'n kistje. Fraaie *Tubaria furfuracea* (FR. ex PERS.) GILLET doen de hoop weer opleven naar meer succes. De zwarte kluij is er niet. *Cordyceps militaris* (L.) FR. evenmin. Verder. Daar bramen. Erg ziek. Vlekken op het blad: rood-purper, scherp begrensd. De bladonderzijde vertoont zwarte hoopjes van sporen. Deze zitten juist temidden van de vlek bovenop het blad, terwijl de onderzijde aldaar van kleur verloopt (geelgroen). H'm — ook in Pandora!

Hypholoma hydrophilum QUÉL. neemt zijn post trouw waar. Ook niet bang voor droogte op zo'n houtstomp.

In de verte merken we enige druk zoekende gedaanten op. Na een korte begroeting, uitwisseling van vondsten, gaat het linea recta de Pan in. Al onze hoop is hierop gevestigd. Maar dat Panne-likken zou ons tegen vallen, tenminste — in vergelijking met andere jaren.

De trouwe *Polyporus Schweinitzii* FR. is op zijn post. Aan de voet van een *Pseudotsuga Douglasii* zit een flink exemplaar. Een parmantig geel randje, rondom een donkere hoed. *Mycena pura* PERS. prijkt tussen 't gras. *Cortinarius pelaeaceus* WEINM. is present. *Nolanea versatilis* FR. wordt als een tere klant, netjes ingepakt om thuis ingeprent te worden. *Flammula sapinea* (FR.) QUÉL., haast overal te vinden. *Lepiota acutesquamosa* (WEINM.) GILLET, *Lactarius serifulus* FR., *L. vellereus* FR., *L. vietus* FR., *Cantharellus umbonatus* komen goed maken, wat we te kort komen. Langs een greppel vinden we een keur van Boleten. Ze worden meegenomen om op tafel te prijken bij 't diner.

Wat verder, op een wei, heeft een paard z'n best gedaan. Temidden van

¹⁾ Dit bleek later *Psilocybe spadicea* FR. te zijn.

deze nalatenschap prijkt *Conocybe Rickeni* en *Stropharia merdarea* FR. Een van de club hurkt neer. Een doos gaat open en van deze substantie — met de zwammen erop, verdwijnt in de donkerte van deze bewaarplaats. Enkelen moeten niet veel ervan hebben, en laten een onmiskenbare afkeuring horen voor deze handelwijze. Nu ja, elk zijn goesting. 't Hoeft toch niet direct voor de soep te dienen. Een *Polyporus betulinus* (FR. ex BULL.) KARST, brengt weer beroering. Maar het ding zit hoog in een dode berkenboom. Een hopeloze poging wordt gedaan om deze parasiet machtig te worden. Ons geduld wordt op de proef gesteld en onder algemene hilariteit gaat de tocht verder.

Midden op het pad: *Sparassis crispa* FR. ex WULF. Hoe dat? Enfin, voor ons een raadsel.

Amanita phalloides (FR.) QUÉL. wordt meegenomen, 's Avonds, bij het besluiten van de tocht, wordt de lijst opgemaakt 167 verschillende soorten.

Geen onverdiende oogst, na lang wachten en hard zoeken.

Utrecht

J. G. v. D. BERGH

VERSLAG VAN DE IN 1947 DOOR DISTRICT V (ZUID-HOLLAND) GEHOUDEN EXCURSIES

Hoewel de vooruitzichten op mycologisch gebied in het vorige jaar ten gevolge van de aanhoudende grote droogte weinig bemoedigend waren — het niet doorgaan van de ledenexcursie in de omgeving van Delden wegens gebrek aan paddenstoelen was in dit opzicht een veelzeggend symptoom — hebben wij toch achter in het seizoen, nadat het reeds enige malen flink had geregend, een tweetal excursies georganiseerd. En het moet terstond worden gezegd: het resultaat was niet onbevredigend. Had de droogte weliswaar

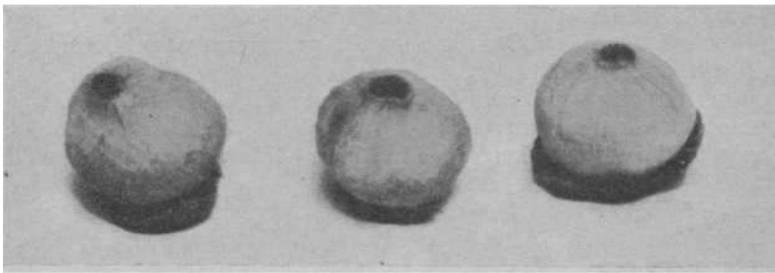

Foto J. A. Weverleng

Disciseda bovista (Klotzsch) Hollós

het aantal paddenstoelen in nadelige zin beïnvloed, de soortenrijkdom bleek tamelijk goed te zijn. De eerste excursie had plaats op Zondag, 19 October 1947, naar de *Raaphorst*, het bekende landgoed van H. M. de Koningin onder Wassenaar. Er werden een 100-tal meest gewone soorten verzameld, die geen aanleiding tot bijzondere bespreking geven. Een oude beuk was tot hoog in de stam getooid met de doorschijnende, porcelainen hoedjes van

Armillaria mucida en bood in het najaarsbos een fraaie aanblik. Verder het fragiele Hazepootje (*Coprinus lagopus*), *Pholiota ombrophila* en *P. erebia* en enige prachtige blauw-groen gekleurde exemplaren van *Stropharia aeruginosa*. Een verrassing was de teer witte *Omphalia candida*, die er in menigte op de wortels van *Symphytum* voorkwam.

Het bij mycologen welbekende zgn. *Hygrophorus*-weidje was dor en droog en leverde helaas niets op.

De tweede excursie, gehouden op 2 November, had *Voorlinden* ten doel. Dit landgoed, eveneens bij Wassenaar gelegen, bezit veel oud hout en biedt daardoor aan houtzwammen gunstige groeiplaatsen. Hier werden omstreeks 60 soorten buit gemaakt. Een aardige vondst was *Pleurotus corticatus*, die wij in de boomgaard van het landgoed in een holle appelboom aantroffen. Voorts fraaie bundels van *Pholiota squarrosa*, een enkele *Pholiota aurivella* en een aantal forse reeds half verweerde zadels van *Polyporus squamosus*.

Ook deze excursie leverde een onverwachte ontmoeting op. Zoekende naar *Tulostoma's* — die wij niet vonden — ontdekte de Heer K. BAKKER uit Delft in de bij het landgoed behorende duinstrook de merkwaardige Kop op Schotel (*Disciseda bovista*), die, toen er eenmaal de aandacht op was gevestigd, in talrijke exemplaren aanwezig bleek te zijn. Deze tot de Gasteromyceten behorende soort werd hier te lande als nieuw voor de fungiflora het eerst gevonden in het jaar 1938 in het duingebied van Meyendel bij Wassenaar door de Heer G. L. VAN EYNDHOVEN, die er in *Mededelingen XXVII* een uitgebreide verhandeling aan heeft gewijd, waarin ook de zeer merkwaardige ontwikkeling van deze zwam wordt beschreven. Zij werd in November 1940 ook gevonden tijdens een excursie van de Nederlandse Natuurhistorische Vereniging in de duinen bij Kijfhoek (Wassenaar). *Voorlinden* sluit zich als nieuwe vindplaats hierbij aan en het is misschien niet onmogelijk, dat bij voortgezet onderzoek *Disciseda bovista* in de duinstreek van Wassenaar een regelmatige verschijning blijkt te zijn.

Ten slotte verdient nog vermelding het aardige Zandtulpje (*Geopyxis amorphila*), waarvan wij in hetzelfde duinterrein enkele groepjes in het barre zand aantroffen.

's-Gravenhage

J. A. WEVERLING,
Secretaris

VERSLAG VAN DE LEDENVERGADERING OP ZATERDAG 13 DECEMBER 1947 TE UTRECHT

In de opening drukt de voorzitter zijn vreugde uit over het verschijnen van, behalve het voltallig bestuur, 14 leden. De inkomen stukken zijn nog eens betogen van Wageningse leden over het belang van Wageningen als plaats voor de bibliotheek, terwijl in de Juli-vergadering reeds was besloten in elk geval de bibliotheek niet in Wageningen te laten. Wageningen was op deze vergadering vertegenwoordigd. Vijf Amsterdamse leden pleitten, evenals op de Julivergadering reeds door de heer KLEYN was geschied, nogmaals voor Amsterdam, de conservator van het Leids Herbarium komt in zijn brief op voor Leiden en de heer DONK breekt van uit Indië een lans voor

Leiden, zoals hij ook uitvoerig op de Julivergadering had gedaan. Bij de bespreking nu komt als enig nieuw gezichtspunt naar voren het overbrengen van bibliotheek en alle collecties van de vereniging naar Utrecht, omdat het inderdaad wenselijk is alles bij elkaar te hebben zo centraal mogelijk. Ten slotte informeert de heer REYNDERS naar de mening van de aanwezigen omtrent het gehouden schriftelijk referendum over de verhuizing van de bibliotheek naar Wageningen. Er zijn nl. enkele leden, die daar aanmerking op maken. De stemming wijst uit, dat 16 leden het referendum goedkeuren en 3 er tegen zijn.

De contributieverhoging vindt vooral tegenstand bij de Eindhovense leden, die het voor de jongeren speciaal heel moeilijk vinden. Er wordt weer eens gedebateerd over de vraag of de stukken in Fungus populair of wetenschappelijk moeten zijn. In elk geval zal de copy voor Fungus en Mededelingen door de leden zelf geleverd moeten worden en dus kunnen zij zelf zorgen, dat er vaker een „Mededelingen” kan uitkomen of dat Fungus meer of minder wetenschappelijk zal zijn.

Ten slotte wordt de contributieverhoging goedgekeurd met 17 stemmen voor en 2 tegen. Huisgenoot-leden betalen nu f 3,25. Student- of juniores- leden zijn er nu niet meer. Dit was immers halve contributie en geen Mededelingen. Het is dus nu f 6,50 voor alle leden met Fungus inbegrepen. De Mededelingen worden apart betaald.

Bij de rondvraag wordt nog gevraagd, wanneer nu eindelijk eens de herdruk van COOL en v. D. LEK zal verschijnen, die door papierschaarste nog steeds uitblijft. Ook verzocht men vooral veel districtsexcursies. Geinformeerd wordt nog naar de prijs wedstrijd voor een affiche voor de volgende tentoonstelling. Er zijn slechts 3 ontwerpen ingezonden.

Hierna sluit de voorzitter de vergadering, die werd opgeluisterd door een kopje thee met een biscuitje, waarvoor prof. UFFELIE had gezorgd.

Amsterdam

De Secretaresse,
J. P. S. SMIT

BESTUURSMEEDEDELINGEN

Daar onze voorraad Mededelingen in 1940 is verbrand, zou het bestuur het zeer op prijs stellen, indien zij, die oude exemplaren der Mededelingen bezitten, waarvoor zij geen belangstelling hebben, deze zouden willen schenken aan de Vereniging en zenden aan de secretaresse, ten behoeve der nieuwe leden.

De bibliotheek zal worden verplaatst naar Utrecht; nadere mededelingen hierover volgen zodra de verhuizing heeft plaats gevonden.

De contributie bedraagt van af 1 Jan. 1948 f 6,50 per jaar, Fungus inbegrepen. Op de Mededelingen kan men zich apart abonneren. Huisgenoot-leden betalen f 3,25.

Willen zij, die geregeld de Mededelingen, wanneer zij uitkomen, willen ontvangen, dit mededelen aan de secretaresse?

De penningmeester verzoekt de leden hun contributie à f 6,60, resp. f 3,35 te gireren op postrekening 90902, ten name: Penningmeester N.M. V., Haarlem.

Amsterdam

De secretaresse,
J. P. S. SMIT

WAT IS DAT NU WEER?

In Fungus 17e Jaargang no 5, schreef ik een stukje: „Wat is dat nu weer?” Dr ALIDA JAARSVELD, phytopatologe, was zo vriendelijk daarop commentaar te geven. Zij maakte er mij op attent, dat *Pythium* ongesepeteerde hyphen heeft en dat conidiënvorming, zoals ik afbeeldde in fig. 7 niet voorkomt, zodat hoogstwaarschijnlijk naast *Pythium* fig. g-i ook nog een andere schimmel in het slijm voorkwam. Ze schrijft: „De figuren g, h en i zullen afbeeldingen van *Pythium* zijn. De overige figuren zijn echter naar alle waarschijnlijkheid niet afbeeldingen van een Phycomyceet. Fig. e doet b.v. aan *Cylindrocarpon* denken, doch met zekerheid durf ik dat niet te zeggen, op grond alleen van de tekening.”

M.i. zouden de figuren a-f dan niet van een Phycomyceet zijn, maar veeleer zou gezocht moeten worden bij *Fusarium*, een verzamelnaam voor bepaalde Conidiënvormen van diverse schimmels, die tot de Klasse der Ascomyceten behoren. Alleen isolering van de schimmelcomponenten uit de slijmklompjes en verder kweken in reïncultuur had hier oplossing kunnen brengen. Inmiddels is er een goede kans, dat we de schimmels weer vinden en dan gaan ze natuurlijk naar Wageningen!

Enschede

A. MIDDELHOEK

VARIABILITEIT BIJ PLAATZWAMMEN

Lezing, gehouden voor de Flora-Commissie door de Heer H. S. C. Huysman op 10 Januari 1948 in het Pharmaceutisch Laboratorium te Utrecht

Variabiliteit bij plaatzwammen kan zowel door het milieu als door erfelijke factoren ontstaan. Hier werden slechts de laatste factoren besproken. In de eerste plaats de polariteit van de sporen. Wij kennen bi- en tetrapolaire soorten, welke dus 2 of 4 soorten mycelia voortbrengen. Om echter vruchtlichamen te kunnen vormen moeten zich steeds weer twee van deze mycelia combineren. Er zijn echter ook soorten waarbij uit één spore een volledige zwam kan ontstaan; hier komen meest tweesporige basidiën voor, doch ook dikwijls vier-sporige. Daar het geen sexuele vormen zijn, ontbreken de gespen. Niet bij alle tweesporige vormen is dit het geval. Vooral kleine soorten brengen sporen voort met in iedere spore kernen van tegengestelde polariteit, hier zijn wel gespen aanwezig.

Uitvoerig werd ingegaan op de verschillen welke optreden bij *Schizophyllum commune* afkomstig uit diverse landen. Bij copulatie van sporen van verschillende vindplaatsen traden zelfs bloemkoolachtige vormen op; hier bleken dominante factoren in het spel te zijn. Bij *Collybia velutipes* werden allerlei verschillen aan het primaire mycelium gevonden, hoewel alle mycelia van hetzelfde vruchtlichaam afkomstig waren. Hier is polymerie in het spel, dit is het geval waarbij twee of meer factoren eenzelfde eigenschap beïnvloeden. Polymerie geldt vooral voor kwantitatieve factoren. Hoe meer van deze factoren aanwezig zijn, des te meer mogelijkheden zijn er en hierdoor ontstaan allerlei overgangen. Vanzelfsprekend zijn de gemiddelde typen in de meerderheid. Dit geeft grote moeilijkheden met betrekking tot het soortsbegrip. Men meent soms twee soorten gevonden te hebben, terwijl later blijkt dat in andere landen overgangen bestaan; dit is te verklaren door het ontbreken van bepaalde erfelijke factoren bij de soort in het ene land, terwijl deze in het andere wel

aanwezig zijn. Van *Mycena strobilicola* kent men zelfs twee rassen welke zich zuiver parthenogenetisch voortplanten.

Spreker eindigde met er op te wijzen, dat men zich er voor wachten moet al te spoedig nieuwe soorten te creëren.

Deze buitengewoon boeiende lezing opende ons vele nieuwe gezichtspunten. Onnodig te zeggen dat er een zeer geanimeerd debat was.

Over enige tijd zal Dr A. F. M. REYNDERS voor de Flora-Commissie een lezing houden over het genus *Coprinus* en wat hiermede in verband staat ten opzichte van de systematiek der Agaricales.

Belangstellende leden, welke deze lezing en eventueel volgende willen bijwonen, gelieven dit aan ondergetekende te melden. Er zal dan t.z.t. een convocatie gezonden worden.

Pharmaceutisch Laboratorium,
Utrecht, Catharijnesingel 60.

Prof. Dr O. F. UFFELIE

NIEUWE LEDEN

TH. O. BOELLAND-KRIEWITZ, Marlotlaan 12, Den Haag (huisgenoot-lid).

B. SCHAFFNER, Verlengde Oosterweg 124, Groningen.

ADRESVERANDERINGEN

Dr M. A. DONK, Herbarium, Buitenzorg (Java).

Ir J. GILTAY, Nassau Odijkstraat 31, 's-Gravenhage.

P. W. TERWINDT, Gr. Kerkstraat 36, Venlo.

Ds P. W. B. HASELOOP, Deinum (Fr.).

J. L. V. D. LANDE, Zwolse weg, Deventer.

N.B. Het nieuwe lid W. G. VAN DER KOOY stond foutief als VAN DER KOOG vermeld in Fungus 17, p. 68.

UIT HET REDACTIEBUREAU

Veel dank aan de inzenders van copy voor dit nummer. Gaarne onderstreef ik hier, wat onze secretaresse op pag. 10 over de copy voor Fungus schrijft. Te weinigen beseffen, dat Fungus ook een documentatieblad is. Het is van grote betekenis vondsten, waarvan men zeker is, vast te leggen. Vrijwel ieder lid is in staat daartoe bijdragen te leveren, terwijl verschillende anderen er toch voor zouden kunnen zorgen, dat er een ruime keuze was om goede hoofdartikelen te kunnen kiezen. Ik verwacht, dat ieder lid, oud of nieuw, in Holland of in Indië wonend, haar en zijn beste beentje in 1948 zal willen voorzetten. Nieuwe copy gaarne voor 10 Maart.

ZANEVELD

I N H O U D

	Biz.
Door het rietland, door A. G. S. Schweers	1
Arachnopeziza aurelia (Fr. ex Pers.) Fuck., door J. Gremmen	4
Blauwzuur in paddenstoelen, door J. A. Schravessande	6
Droogte en toch...!, door J. G. van den Bergh	7
Verslag van de in District V in 1947 gehouden excursies, door J. A. Weverling	8
Verslag van de ledenvergadering (13-XII—'47) te Utrecht, door J. P. S. Smit	9
Bestuursmededelingen	10
Wat is dat nu weer?, door A. Middelhoek	11
Variabiliteit bij plaatszwammen, door H. S. C. Huysman	11
Nieuwe leden; Adreswijzigingen; Uit het redactie bureau	12